

Statlig förvaltning och statistikfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår i betänkandet ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör ge samtliga statliga myndigheter i uppdrag att arbeta strategiskt för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data och se till att statliga myndigheter tillgängliggör offentliga handlingar i maskinavläsbart skick. Utskottet tillstyrker därmed kommittémotion 2017/18:3894 yrkande 24.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden bl.a. med hänvisning till redan vidtagna åtgärder, till pågående beredningsarbete och till att den statliga förvaltningspolitiken i stor utsträckning bygger på att myndigheterna själva avgör hur verksamheten ska organiseras för att på bästa sätt tillgodose samhällets behov.

I betänkandet finns 6 reservationer (S, SD, MP, C, L)

Behandlade förslag

Ett yrkande i en motion från allmänna motionstiden 2016/17.

Ett trettiotal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2017/18.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
Den statliga myndighetsstrukturen	7
Digitalisering och it i den statliga förvaltningen	9
Statliga myndigheters lokalkostnader	17
Staten som arbetsgivare	18
Statens fastigheter och statlig mark för bostäder	23
Fortifikationsverket	26
Föreningslivets möjlighet att använda försvarsmark	27
Statens ägande i Akademiska Hus AB	28
Statens ägande i Vasallen AB	29
Samkörning av lägenhetsregistret	30
Full momscompensation till samtliga museer	32
Reservationer	34
1. Digitalisering och it i den statliga förvaltningen, punkt 2 (S, MP)	34
2. Digitalisering och it i den statliga förvaltningen, punkt 2 (SD)	35
3. Statliga myndigheters lokalkostnader, punkt 3 (C)	36
4. Statens fastigheter och statlig mark för bostäder, punkt 5 (L)	37
5. Fortifikationsverket, punkt 6 (SD)	38
6. Samkörning av lägenhetsregistret, punkt 10 (SD)	38
Särskilda yttranden	39
1. Digitalisering och it i den statliga förvaltningen, punkt 2 (M)	39
2. Digitalisering och it i den statliga förvaltningen, punkt 2 (SD)	39
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	40
Motion från allmänna motionstiden 2016/17	40
Motioner från allmänna motionstiden 2017/18	40

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Den statliga myndighetsstrukturen

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:442 av Robert Hannah (L) yrkande 2,

2017/18:443 av Robert Hannah (L) yrkande 2,

2017/18:2364 av Borianana Åberg (M),

2017/18:2741 av Jenny Petersson och Michael Svensson (båda M),

2017/18:2928 av Borianana Åberg (M),

2017/18:3004 av Sofia Fölster (M) och

2017/18:3227 av Michael Svensson (M).

2. Digitalisering och it i den statliga förvaltningen

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör ge samtliga statliga myndigheter i uppdrag att arbeta strategiskt för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data och se till att de statliga myndigheterna tillgängliggör offentliga handlingar i maskinavläsbart skick, och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3894 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 24 och

avslår motionerna

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 17,

2017/18:94 av Mattias Bäckström Johansson (SD),

2017/18:1788 av Kristina Yngwe (C) yrkande 3,

2017/18:2033 av Anette Åkesson och Niklas Wykman (båda M),

2017/18:2343 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,

2017/18:2867 av Rickard Nordin (C) och

2017/18:3405 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 15 och 40.

Reservation 1 (S, MP)

Reservation 2 (SD)

3. Statliga myndigheters lokalkostnader

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:3501 av Per Åsling (C) yrkande 2 och

2017/18:3788 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 23.

Reservation 3 (C)

4. Staten som arbetsgivare

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:164 av Jeff Ahl och Dennis Dioukarev (båda SD) yrkande 2,

2017/18:2638 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,

2017/18:2952 av Betty Malmberg (M),

2017/18:3056 av Carl Schlyter m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2 samt
2017/18:3362 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 21.

5. Statens fastigheter och statlig mark för bostäder

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:2714 av Teresa Carvalho och Hans Ekström (båda S),

2017/18:3052 av Lars Hjälmered (M) yrkande 2 och

2017/18:3580 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 6–8.

Reservation 4 (L)

6. Fortifikationsverket

Riksdagen avslår motion

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 48.

Reservation 5 (SD)

7. Föreningslivets möjlighet att använda försvarsmark

Riksdagen avslår motion

2017/18:3402 av Sten Bergheden (M).

8. Statens ägande i Akademiska Hus AB

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:1899 av Finn Bengtsson och Lotta Finstorp (båda M) och

2017/18:3247 av Erik Bengtzboe (M).

9. Statens ägande i Vasallen AB

Riksdagen avslår motion

2017/18:1923 av Jesper Skalberg Karlsson (M).

10. Samkörning av lägenhetsregistret

Riksdagen avslår motion

2017/18:3633 av Roger Hedlund och Mikael Eskilander (båda SD)
yrkande 5.

Reservation 6 (SD)

11. Full momskompensation till samtliga museer

Riksdagen avslår motion

2017/18:2773 av Niclas Malmberg (MP).

Stockholm den 8 mars 2018

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Elisabeth Svantesson (M), Monica Green (S), Maria Plass (M), Oscar Sjöstedt (SD), Jörgen Andersson (M), Emil Källström (C), Janine Alm Ericson (MP), Niklas Wykman (M), Marie Granlund (S), Dennis Dioukarev (SD), Mats Persson (L), Jakob Forssmed (KD), Niklas Karlsson (S), Björn Wiechel (S) och Adnan Dibrani (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlas 37 motionsyrkanden om statlig förvaltning från allmänna motionstiden 2017/18. Även ett motionsyrkande från allmänna motionstiden 2016/17 behandlas. Förslagen i motionerna rör frågor om bl.a. den statliga myndighetsstrukturen, digitalisering och it i den statliga förvaltningen, staten som arbetsgivare, statens fastigheter och statlig mark samt statens ägande i Akademiska Hus AB och Vasallen AB. En sammanställning över behandlade förslag finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Den statliga myndighetsstrukturen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om den statliga myndighetsstrukturen. Utskottet hänvisar till att regeringen styr riket under ansvar inför riksdagen och att den statliga förvaltningspolitiken i stor utsträckning bygger på att myndigheterna själva avgör hur verksamheten ska organiseras för att på bästa sätt tillgodose samhällets behov, inom ramen för de mål och uppgifter som riksdagen och regeringen beslutat om.

Motionerna

I flera motionsyrkanden framförs att antalet statliga myndigheter behöver minskas. I motion 2017/18:2364 av Borian Åberg (M) anförs att det ligger i samhällets intresse att avveckla de myndigheter som saknar central betydelse för medborgarnas rätt till välfärd, nytta och trygghet. Regeringen bör därför överväga en översyn av möjligheten att effektivisera den statliga byråkratin och minska antalet statliga myndigheter. I motion 2017/18:2741 av Jenny Petersson och Michael Svensson (båda M), motion 2017/18:3004 av Sofia Fölster (M) och motion 2017/18:3227 av Michael Svensson (M) anförs också att det behöver säkerställas att de gemensamma skattekonorna används på ett effektivt sätt, och att regeringen därför bör se över möjligheterna att minska antalet statliga myndigheter. I motion 2017/18:2928 av Borian Åberg (M) anförs att regeringen bör se över möjligheten att införa ett tidsbegränsat förordnande för de statliga myndigheterna.

I motion 2017/18:443 av Robert Hannah (L) yrkande 2 anförs att regeringen bör se över instruktionerna för de statliga myndigheterna så att det blir tydligt att myndighetschefen och myndighetens ledning ska arbeta från den ort som är utpekad som myndighetens säte. I motion 2017/18:442 av Robert Hannah (L) yrkande 2 anförs att placeringen av myndigheterna enligt deras instruktioner bör innebära en begränsning av var ledande tjänster i en myndighet kan placeras.

Tidigare behandling

Antalet statliga myndigheter

Motionsyrkanden om antalet statliga myndigheter har behandlats tidigare av utskottet. I förra årets betänkande om statlig förvaltningspolitik och statistikfrågor, 2016/17:FiU25, konstaterade utskottet att arbetsfördelningen

mellan riksdagen och regeringen är sådan att det är regeringen som styr riket under ansvar inför riksdagen. Motionsyrkanden om att minska antalet statliga myndigheter avstyrktes mot den bakgrunden. När konstitutionsutskottet behandlat liknande motionsyrkanden, t.ex. i betänkande 2015/16:KU17, har dessa avstyrkts med motiveringen att det främst är regeringens uppgift att ta ställning till frågor om antalet statliga myndigheter.

Tidsbegränsade förordnanden för statliga myndigheter

Motionsyrkanden om tidsbegränsade förordnanden för statliga myndigheter har behandlats tidigare av utskottet. I förra årets betänkande om statlig förvaltningspolitik och statistikfrågor 2016/17:FiU25 framhöll utskottet att tidsbegränsade förordnanden med stor sannolikhet skulle försvåra myndighetens arbete med t.ex. rekrytering och möjligheten att skapa långsiktiga relationer med det omgivande samhället. Det finns också en risk menade utskottet att myndighetens ledning utvecklar ett kortsiktigt perspektiv som inte gynnar verksamheten på längre sikt. Utskottet framhöll vidare att regeringen lägger ned, ombildar och inrättar nya myndigheter i den utsträckning som den anser mest lämplig för olika verksamheter vid olika tillfällen, i enlighet med arbetsfördelningen mellan regeringen och riksdagen. Motionsyrkandena avstyrktes.

De statliga myndigheternas säte

Motionsyrkanden om de statliga myndigheternas säte har behandlats tidigare av utskottet. I förra årets betänkande om statlig förvaltningspolitik och statistikfrågor, 2016/17:FiU25, konstaterade utskottet att myndigheterna själva avgör hur verksamheten ska organiseras för att på bästa sätt tillgodose samhällets behov, inom ramen för de mål och uppgifter som riksdagen och regeringen beslutat om samt bestämmelserna i myndighetsförordningen. Utskottet konstaterade att regeringen sedan följer upp myndigheternas verksamhet bl.a. inom ramen för den årliga budgetprocessen. Motionsyrkandena avstyrktes.

Kompletterande information

Antalet statliga myndigheter

I Statskontorets rapport Den offentliga sektorn i korthet 2017 framgår att det fanns 342 statliga myndigheter under regeringen den 15 december 2017, vilket är en minskning med fem myndigheter sedan den 1 juli 2016. Statskontoret konstaterar i rapporten att antalet myndigheter minskade relativt snabbt i början och mitten av 2000-talet. Den främsta anledningen till detta var att många små regionala och lokala myndigheter slogs samman till större enheter och i flera fall ombildades från myndighetskoncerner till enmyndigheter. Under de senaste åren har antalet myndigheter fortsatt att minska men i avtagande takt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att arbetsfördelningen mellan riksdagen och regeringen är sådan att regeringen styr riket under ansvar inför riksdagen. När det gäller frågor om att minska antalet myndigheter, bl.a. genom tidsbegränsade förordnanden, anför utskottet liksom tidigare att regeringen lägger ned, ombildar och inrättar nya myndigheter i den utsträckning som den anser mest lämplig för olika verksamheter vid olika tillfällen. Vidare bygger den statliga förvaltningspolitiken i stor utsträckning på att myndigheterna själva avgör hur verksamheten ska organiseras för att på bästa sätt tillgodose samhällets behov, inom ramen för de mål och uppgifter som riksdagen och regeringen beslutat om samt bestämmelserna i myndighetsförordningen. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Digitalisering och it i den statliga förvaltningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller ett motionsyrkande om att regeringen bör ge samtliga statliga myndigheter i uppdrag att arbeta strategiskt för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data och se till att de statliga myndigheterna tillgängliggör offentliga handlingar i maskinavläsbart skick. Riksdagen avslår övriga motionsyrkandena.

Jämför reservation 1 (S, MP) och 2 (SD) samt särskilt yttrande 1 (M) och 2 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2017/18:3894 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 24 anförs att samtliga myndigheter bör få i uppdrag att strategiskt arbeta för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data samt att myndigheterna bör tillgängliggöra offentliga handlingar i maskinavläsbart skick. Det värde som skulle skapas i ekonomin om fler data släpptes fria för allmänheten skulle med största sannolikhet vida överstiga kostnaden för att tillgängliggöra informationen menar motionärerna.

I motion 2017/18:94 av Mattias Bäckström Johansson (SD) anförs att det är viktigt att regeringen gör ett principiellt ställningstagande som är vägledande när det gäller användandet av öppen källkod och öppna standarder. En övergång till öppen källkod och öppna standarder inom den offentliga sektorn bedömer motionären möjliggör kostnadsbesparingar, bättre möjlighet till tjänsteutveckling och mer tillförlitliga programvaror.

I motion 2017/18:2033 av Anette Åkesson och Niklas Wykman (båda M) framhålls att även om fördelarna med digitalisering och automatisering börjar få genomslag i hela samhället har utvecklingen avtagit inom den offentliga sektorn. Till exempel utvecklar myndigheter, kommuner och landsting sina

egna lösningar, och dataöverföringen fungerar bristfälligt. Motionärerna anför att regeringen bör utreda förutsättningarna för och konsekvenserna av att införa en nationell plattform i Sverige, inspirerad av estniska X-road, för snabbare och säkrare utveckling av e-tjänster till gagn för invånare, företag och den offentliga sektorn.

Även i kommittémotion 2017/18:2343 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkande 2 berörs frågan om gemensamma digitala lösningar. I motionen anförts att regeringen bör återkomma med ett förslag om en statlig molntjänst där myndigheternas it-drift samordnas. Enligt motionärerna är dagens system, där varje statlig myndighet ansvarar för sin egen it-drift, kostsamt och uppnår inte alltid de säkerhets- och integritetskrav man bör kunna ställa på den offentliga förvaltningen. Motionärerna hänvisar till Statens servicecenters rapport med förslag om en gemensam statlig molntjänst (2017, R:001).

I kommittémotion 2017/18:3405 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkande 15 anförts att myndigheternas service i större utsträckning bör ske med hjälp av digital teknik. Samma motionsyrkande förs fram i kommittémotion 2016/17:3128 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkande 17. I kommittémotion 2017/18:3405 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkande 40 anförts att alla offentliga tjänster som går att digitalisera ska digitaliseras.

I motion 2017/18:1788 av Kristina Yngwe (C) yrkande 3 anförts att regeringen bör etablera en nationell it-haverikommission för att bättre utvärdera och dra lärdom av offentliga satsningar inom it. Ett liknande yrkande förs fram i motion 2017/18:2867 av Rickard Nordin (C). I båda motionerna konstateras att många offentliga it-projekt har kostat hundratals miljoner kronor utan att leda till efterfrågade resultat. Motionären vill därför att möjligheten att etablera en haverikommission för offentliga it-projekt ses över.

I kommittémotion 2017/18:2343 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkande 1 anförts att en politisk vilja till ökad utläggning av it-tjänster på entreprenad måste sättas i relation till vilka säkerhetsrisker det kan medföra. I flera nyligen uppmärksammade fall har it-tjänster på entreprenad fått stora negativa konsekvenser. Motionärerna anser att utläggning på entreprenad av skyddsvärda uppgifter endast bör ske i undantagsfall och att regeringen bör ta fram riktlinjer för hur utläggning av it-verksamhet på entreprenad så långt det är möjligt ska kunna undvikas i den statliga förvaltningen.

Tidigare behandling

Tillgänglighet till öppna data

Motionsyrkanden om tillgänglighet till öppna data har behandlats av utskottet två gånger tidigare. Vid båda tillfällena har riksdagen beslutat om att rikta ett tillkännagivande till regeringen.

Det första tillkännagivandet beslutade riksdagen om våren 2016 (bet. 2015/16:FiU25 punkt 2 och rskr. 2015/16:208). Enligt riksdagens beslut bör regeringen ge de statliga myndigheterna i uppdrag att arbeta strategiskt för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data och se till att tillgängliggöra

de offentliga handlingar som med liten eller ingen kostnad kan bli öppna data. I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 2 s. 96) redovisar regeringen vilka åtgärder som vidtagits med anledning av riksdagens tillkännagivande, och anser med det att tillkännagivandet är slutbehandlat (bet. 2017/18:FiU2, rskr. 2017/18:128).

Våren 2017 beslutade riksdagen om det andra tillkännagivandet (bet. 2016/17:FiU17 punkt 3, rskr. 2016/17:187). Enligt riksdagens beslut bör samtliga myndigheter ges i uppdrag att arbeta strategiskt för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data. Regeringen har ännu inte återrapporterat tillkännagivandet.

Öppen källkod

Motionsyrkanden om öppen källkod har behandlats tidigare av utskottet, senast i betänkande 2016/17:FiU17 Riksrevisionens rapport om den offentliga förvaltningens digitalisering. Motionsyrkandet avstyrktes av utskottet med hänvisning till pågående beredningsarbete i Regeringskansliet. Utskottet delade regeringens bedömning om att digitala tjänster i så stor utsträckning som möjligt bör bygga på öppna standarder och använda programvaror som frigör statsförvaltningen från beroendet av enskilda tekniker och lösningar. Utskottet noterade också att Regeringskansliet håller på att se över vilka åtgärder som kan vara lämpliga att vidta för att styra mot en ökad användning av öppna standarder. Flera myndigheter hade också under 2016 fått i uppdrag att bl.a. skapa förutsättningar för nya digitala tjänster och att verka för gemensamma gränssnitt, specifikationer och standarder för digital samverkan.

Gemensamma e-förvaltningsprojekt

Riksdagen har tillkännagett att regeringen dels bör se till att de statliga myndigheterna på ett bättre sätt samverkar över myndighetsgränserna med e-förvaltningsprojekt, dels bör säkerställa att myndigheterna lägger ökat fokus på att ta fram fler e-tjänster (bet. 2015/16:FiU25 punkt 1 och rskr. 2015/16:208). I budgetpropositionen för 2018 anför regeringen bl.a. att man har tillsatt en expertgrupp för digitala investeringar som har till uppgift att bidra till kunskapsbyggande, erfarenhetsutbyte och lärande inom det offentliga så att statens samlade kompetens inom området tas till vara. Regeringen hänvisar också till en ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som trädde i kraft den 1 januari 2018 och som skapar bättre förutsättningar för utveckling av digitala tjänster och samverkan kring gemensamma lösningar. Regeringen anser att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat (bet. 2017/18:FiU2, rskr. 2017/18:128).

En it-haverikommission

Motionsyrkanden om en it-haverikommission har behandlats tidigare av utskottet, senast i betänkande 2016/17:FiU17 Riksrevisionens rapport om den offentliga förvaltningens digitalisering. Motionsyrkandet avstyrktes med

hänvisning till att Ekonomistyrningsverket (ESV) har i uppdrag att ta fram ett ramverk för jämförelser av it-kostnader och kundnöjdhet. I likhet med tidigare såg utskottet positivt på att regeringen också låtit ESV ta fram en modell för riskbedömning av it-projekt. Utskottet ansåg att det inte fanns behov av ytterligare åtgärder.

Kompletterande information

Insatser inom området som redovisas i budgetpropositionen för 2018

I budgetpropositionen för 2017 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 2 avsnitt 6) redovisar regeringen ett antal genomförda insatser inom området under rubrikerna effektiv styrning, lagstiftning som stöder digitalisering, en enklare vardag för medborgare, öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet samt högre kvalitet och effektivitet i verksamheten.

Effektiv styrning

- Utredningen om effektiv styrning av nationella digitala tjänster i en samverkande förvaltning (dir. 2016:39) fick ett tilläggsdirektiv för att ta reda på hur digitaliseringen i den offentliga sektorn kan stärkas genom att samla ansvaret för frågorna till en myndighet (dir. 2016:97). Uppdraget skulle redovisas senast den 31 december 2017.
- Beslut om en digitaliseringsstrategi (N2017/03643/D). Av strategin framgår bl.a. att alla människor ska erbjudas förutsättningar att ta del av digital information och tjänster från det offentliga och delta på ett likvärdigt sätt i samhället.
- En överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) om en handlingsplan för samverkan vid genomförande av Vision e-hälsa 2025 (S2016/01874/FS).
- Ett fortsatt arbete inom fyra utpekade utvecklingsområden: förenklat företagande (N2016/01182/FF), smartare livsmedelskedja (N2016/01646/EF) smartare samhällsbyggnadsprocess (N2016/01419/EF) och smartare miljöinformation (N2016/020305/EF).

Lagstiftning som stöder digitalisering

- I den nya förvaltningslagen som träder i kraft den 1 juli 2018 tydliggörs och förbättras myndigheternas möjligheter att använda s.k. automatiserat beslutsfattande (prop. 2016/17:180, bet. 2017/18:KU2, rskr. 2017/18:2).
- Från den 1 januari 2018 träder ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i kraft som säkerställer skyddet för uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden samt skyddet för allmänna intressen vid användning av digitala tjänster och vid utkontraktering av it-drift myndigheter emellan (prop. 2016/17:198, bet. 2017/18:KU9, rskr. 2017/18:40).

- En utredning ska kartlägga och analysera lagstiftning som i onödan försvårar digital utveckling och samverkan inom den offentliga förvaltningen (dir. 2016:98). Uppdraget ska redovisas den 31 mars 2018.

En enklare vardag för medborgare

- I samverkan med SKL har regeringen genomfört en kartläggning av nio kommuners behov och förutsättningar i arbetet med digital omställning (Fi2017/02487/DF).
- ESV har lämnat förslag till en finansieringsmodell för utbyte av vissa grunddata mellan statliga myndigheter, kommuner och landsting (Fi2017/02487/DF). Förslagen bereds i Regeringskansliet.
- Skatteverket har lämnat förslag till utformning av en tjänst för att koppla till en utländsk e-legitimation och en individs svenska personnummer eller identitetsstyrkta samordningsnummer vid användning av svenska digitala myndighetstjänster (Fi2016/03889/EF). Förslagen bereds i Regeringskansliet.
- Regeringen har i regleringsbrev för 19 myndigheter 2017 gett dessa i uppdrag att vidta åtgärder för att öka anslutningen till tjänsten Mina meddelanden och mängden meddelanden som kan skickas digitalt.

Öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet

- Riksarkivet har fått i uppdrag att främja statliga myndigheters arbete med att tillgängliggöra handlingar för vidareutnyttjande (Fi2015/02025/SFÖ och Fi2016/01537/SFÖ). Uppdraget ska slutredovisas den 31 januari 2019.
- Tillväxtverket har fått i uppdrag att främja öppen och datadriven innovation som ökar vidareutnyttjande av öppna data och information som omfattas av lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar (Fi2017/02164/DF).
- Statskontoret har fått i uppdrag att utvärdera hinder mot vidareutnyttjande av öppna data från statliga myndigheter (Fi2017/02163/DF). Uppdraget ska slutredovisas senast den 12 mars 2018.
- Regeringen har beslutat om bidrag till Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) för en översyn av den datadrivna förvaltningen i Sverige (Fi2017/02165/DF).

Högre kvalitet och effektivitet i verksamheten

- ESV har fått i uppdrag att fortsätta följa upp digitaliseringen av det offentliga Sverige (Fi2017/00199/DF).
- Regeringen har i sex myndigheters regleringsbrev gett dem i uppdrag att undersöka möjligheten att använda ett internationellt ramverk för att bl.a. kunna göra jämförelser av it-kostnader och kundnöjdhet samt ta till vara digitaliseringens möjligheter.
- En expertgrupp för digitala investeringar tillsattes i juni 2017 (dir. 2017:62). Expertgruppen ska verka för att statliga myndigheter dels utvecklar den interna styrningen och kontrollen av sin it-verksamhet, dels

förbättrar hanteringen av risker vid större investeringar med väsentliga inslag av it och digitalisering.

- Förslag till en ny lag om elektronisk fakturering vid offentlig upphandling har tagits fram (Ds 2017:31). En lagrådsremiss presenterades den 1 februari 2018.
- För att öka säkerheten i den statliga it-driften har regeringen gett Försäkringskassan i uppdrag att under tre år erbjuda samordnad och säker it-drift för vissa myndigheter (Fi2017/03257/DF).
- Regeringen har även gett Post- och telestyrelsen (PTS) i uppdrag att lämna förslag till en förvaltningsmodell för skyddade it-utrymmen för offentliga aktörer som bedriver säkerhetskänslig verksamhet (Fi2017/03084/DF). PTS lämnade uppdraget till regeringen den 15 februari 2018.

Digitaliseringsmyndigheten och anslagets fördelning 2018

Under 2018 kommer Digitaliseringsmyndigheten att inrättas med uppgift att samordna och stödja den förvaltningsövergripande digitaliseringen. En organisationskommitté (dir. 2017:117) ska förbereda och genomföra bildandet av myndigheten och ska slutredovisa sitt uppdrag senast den 31 augusti 2018.

Av direktivet framgår bl.a. att myndigheten ska ansvara för att samordna, utveckla och förvalta en nationell digital infrastruktur för den offentliga förvaltningen och främja användningen av denna. Med nationell digital infrastruktur avses enligt direktivet förvaltningsgemensamma digitala tjänster, t.ex. elektronisk identifiering, betrodda tjänster, säkra elektroniska försändelser från det offentliga till enskilda, elektroniska fakturor och elektroniska beställningar. Med nationell digital infrastruktur avses även standarder, format och specifikationer för informationsutbyte och it-system samt för grunddata, dvs. information i offentliga register som ger grundläggande upplysningar om t.ex. egendom, personer, verksamheter och geografi. Enligt direktivet ska den nya myndigheten kunna meddela föreskrifter om nationell digital infrastruktur om detta inte inkräktar på andra myndigheters föreskriftsrätt. Enligt direktivet ska Digitaliseringsmyndigheten vidare verka för en öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet, genom att bl.a. statliga myndigheter, kommuner och landsting tillgängliggör öppna data. En utgångspunkt för den nya myndighetens arbete ska vara att i lämpliga delar ta till vara kunskap och erfarenheter som E-samverkansprogrammet (E-sam) upparbetat, bl.a. när det gäller metoder och processer för samverkan.

Riksdagen har beslutat om ett anslag för Digitaliseringsmyndigheten på 177 miljoner kronor för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 2, bet. 2017/18:FiU2, rskr. 2017/18:128). Av regleringsbrevet för 2018 framgår att förvaltningsutgifterna för den myndighet som ska inrättas utgör ca 17 miljoner kronor. Enligt riksdagens beslut får anslaget även användas för utgifter för styrning, samordning och uppföljning av digitaliseringen av den offentliga förvaltningen samt för den nationella digitala infrastrukturen, vilket återspeglas i övriga anslagsposter, t.ex. nationell digital infrastruktur

(65 miljoner kronor) och utvecklingsinsatser och projekt för digitalisering av den offentliga sektorn, bl.a. för att främja användandet av öppna data och datadriven innovation bland myndigheterna (55 miljoner kronor). E-legitimationsnämnden disponerar också ca 29 miljoner kronor av anslaget 2018 bl.a. för att stödja och samordna e-legitimationer i den offentliga förvaltningens e-tjänster.

E-samverkansprogrammet

E-sam är ett medlemsdrivet program för samverkan mellan 24 myndigheter och SKL. E-sam bildades 2015 på initiativ av medlemmarna när E-delegationen slutfört sitt arbete. E-delegationen var en kommitté med regeringsuppdrag som verkade 2009–2015. De myndigheter vars generaldirektörer ingick i E-delegationen ville fortsätta samarbetet även efter att E-delegationen slutfört sitt arbete. I dag ingår 25 medlemsorganisationer. Skatteverkets generaldirektör, Katrin Westling Palm, är ordförande i E-sam, och Pensionsmyndigheten är värdmyndighet för E-sams kansli.

Den övergripande verksamhetsinriktningen för E-sam för perioden juli 2017–juni 2018 är att skapa förutsättningar och möjliggöra samverkan kring digitalisering. Arbetet ska bidra till enklare myndighetskontakter med smarta och säkra digitala lösningar, enhetlig rättstillämpning och ett regelverk som stödjer digital utveckling, att fler har kompetens inom området digitalisering i samverkan, att gemensamma principer och ramverk används för arkitektur och säkerhet, ökad användning av gemensamma tjänster, t.ex. Mina meddelanden, e-legitimationer och bastjänster och effektivare informationsutbyte och informationsförsörjning. Till grund för prioriteringen av insatser ligger bl.a. en behovsinventering bland E-sams medlemmar samt erfarenheter och resultat av tidigare arbeten. En viktig princip är enligt E-sam att insatser ska bidra till en större nytta för fler än den enskilda myndigheten.

Utredningen om effektiv styrning av nationella digitala tjänster i en samverkande förvaltning

Utredningen om effektiv styrning av nationella digitala tjänster i en samverkande förvaltning (dir. 2016:39) överlämnade sitt slutbetänkande reboot – omstart för den digitala förvaltningen (SOU 2017:114) till regeringen den 10 januari 2018¹. Enligt utredningens bedömning har regeringen det senaste året genom en serie olika initiativ markerat en tydlig förändring av inriktningen på politiken för den digitala förvaltningen. I flera avseenden innebär initiativen en tydlig omprövning av tidigare ställningstaganden, konstateras det i utredningen.

För att uppnå en effektiv styrning på området måste det enligt utredningen finnas formella beslut om vad som ska vara det offentliga åtagandet i den nationella digitala infrastrukturen. Utredningen föreslår att riksdagen ska lägga fast mål för den offentliga förvaltningens digitalisering och att det ska

---

¹ Utredningen lämnade sitt delbetänkande digitalforvaltning.nu (SOU 2017:23) i mars 2017.

finnas ett digitaliseringsmål för alla statliga myndigheter. Regeringen behöver också, enligt utredningen, fastställa en särskild intern process för att bereda initiativ till och utvärdera förvaltningsgemensamma digitala funktioner. Regeringen bör vidare besluta om en tidsbestämd övergripande plan – en strategi – för digitalisering och it i den offentliga förvaltningen och förnya avsiktsförklaringen om digitalisering med Sveriges Kommuner och Landsting.

Utredningen bedömer att det bör vara ett statligt åtagande att se till att det finns en tillförlitlig process för grundidentifiering, dvs. att säkerställa individers identitet. Staten ska också utfärda en elektronisk identitetshandling för att säkerställa att medborgare och folkbokförda kan få en sådan. Utredningen bedömer också att det finns ett behov av att staten säkerställer att Sverige kan anmäla en elektronisk identitetshandling för användning i Europa enligt Eidasförordningen. Avslutningsvis föreslås det i utredningen att tjänsten Mina meddelanden ska regleras i en lag om infrastruktur för digital post. Utredningen har skickats ut på remiss, och remisstiden går ut den 23 april 2018.

Skyldighet att samråda med Säkerhetspolisen och Försvarsmakten inför utkontraktering av säkerhetskänslig verksamhet

För att stärka skyddet av de mest skyddsvärda verksamheterna i samhället beslutade regeringen den 18 januari 2018 om ändringar i säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) som innebär att statliga myndigheter blir skyldiga att samråda med Säkerhetspolisen och Försvarsmakten inför utkontraktering av säkerhetskänslig verksamhet (16 a §). Bestämmelsen träder i kraft den 1 april 2018. Ändringen medför enligt regeringen att flera hundra upphandlingar per år nu kommer att genomgå en mer rigorös kontroll.

Nationell strategi för samhällets informations- och cybersäkerhet

Regeringens skrivelse 2016/17:213 Nationell strategi för samhällets informations- och cybersäkerhet överlämnades till riksdagen den 22 juni 2017 och behandlades i försvarsutskottet i slutet av 2017 (bet. 2017/18:FöU4, rskr. 2017/18:142). Försvarsutskottet (s. 15) ser positivt på att regeringen inom ramen för strategin avser att verka för att öka tydligheten i myndighetsstyrningen och lyfta betydelsen av ett tillfredsställande informationssäkerhetsarbete internt på myndigheter, att ta fram en nationell modell för systematiskt informationssäkerhetsarbete samt att verka för att samverkan och informationsdelning kan stärkas på området.

Riksrevisionen granskar arbetet med informationssäkerhet hos de statliga myndigheterna

I Riksrevisionens granskningsplan för 2017/18 konstateras att utvecklingen mot alltmer digitaliserade verksamheter skapar både möjligheter och utmaningar för de statliga myndigheterna. Riksrevisionens tidigare granskningsinsatser visar att arbetet med informationssäkerhet fortfarande är

ett eftersatt område, varför man bedömer att det finns behov av fortsatta granskningar inom området. Händelserna i bl.a. Transportstyrelsen menar man understryker detta.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att digitaliseringen i den statliga förvaltningen behöver fortsätta utvecklas, steg har tagits i rätt riktning men utvecklingen går trögt och mycket återstår att göra. En ökad digital mognad hos de statliga myndigheterna skapar förutsättningar för såväl effektiv verksamhetsutveckling som en effektiv prövning av utkontraktering och säker it-drift. Förmågan att ta till vara digitaliseringens möjligheter behöver öka i den statliga förvaltningen för att möta behoven hos privatpersoner och företag. I det sammanhanget konstaterar utskottet att ett fritt flöde av data inom ramen för statens egen verksamhet med stor sannolikhet skulle kunna skapa högre effektivitet och bättre service till medborgarna. Mot den bakgrunden anser utskottet att regeringen bör ge samtliga statliga myndigheter i uppdrag att arbeta strategiskt för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data och se till att de statliga myndigheterna tillgängliggör offentliga handlingar i maskinavläsbart skick. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen. Utskottet avstyrker övriga här aktuella motionsyrkanden.

Statliga myndigheters lokalkostnader

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om statliga myndigheters lokalkostnader. Utskottet hänvisar till bestämmelser i budgetlagen om hög effektivitet och god hushållning och till pågående beredningsarbete i Regeringskansliet.

Jämför reservation 3 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2017/18:3788 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 23 anförs att utgifterna för de statliga myndigheterna under senare år skenat framför allt till följd av ökade lokalkostnader. Regeringen bör därför enligt motionären se över myndigheternas lokalkostnader. Vid översynen bör regeringen pröva möjligheten att räkna upp myndigheternas anslag till följd av lokalkostnader i en lägre takt än i dag och att sänka rikthyrorna i Stockholm. Ett likadant förslag förs fram i motion 2017/18:3501 av Per Åsling (C) yrkande 2.

Tidigare behandling

Motionsyrkanden om de statliga myndigheternas lokalkostnader har behandlats tidigare av utskottet. I förra årets betänkande om statlig förvaltningspolitik och statistikfrågor, 2016/17:FiU25, avstyrktes motionsyrkandena med hänvisning till de bestämmelser om hög effektivitet och god hushållning som finns i både budgetlagen och myndighetsförordningen.

När utskottet hösten 2017 behandlade budgetförslagen inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning för 2018 avstyrktes motionsförslag om reducerade rikthyror i syfte att kunna sänka myndigheternas lokalkostnader. I betänkande 2017/18:FiU2 konstaterade utskottet att regeringen under året fortsatt sitt arbete med att se över myndigheternas lokalkostnader och att man inom Regeringskansliet bereder de förslag som Ekonomistyrningsverket (ESV) lämnat i rapporten Nyckeltal i statens lokalförsörjning (ESV 2017:49). Utskottet konstaterade också att regeringen arbetar aktivt för att stärka den statliga närvaron i hela landet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att regeringen fortsatt sitt arbete med att se över myndigheternas lokalkostnader och att man i Regeringskansliet bereder de förslag som ESV lämnat i sin rapport om nyckeltal för statens lokalförsörjning. Liksom vid tidigare tillfällen konstaterar utskottet att krav på hög effektivitet och god hushållning i statens verksamhet kommer till uttryck i både budgetlagen och myndighetsförordningen. Utskottet utgår från att regeringen styr och följer upp myndigheterna inom ramen för de gällande bestämmelserna och avstyrker de här aktuella motionsyrkandena.

Staten som arbetsgivare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om staten som arbetsgivare. Utskottet hänvisar till det delegerade arbetsgivaransvaret i staten, redan vidtagna åtgärder och att statliga tjänster ska tillsättas på sakliga grunder.

Motionerna

I motion 2017/18:164 av Jeff Ahl och Dennis Dioukarev (båda SD) yrkande 2 anförs att det enligt lag inte bör vara möjligt att utnämnas till högre chefsposter utan tidigare erfarenhet inom den aktuella myndigheten. Regeringen bör således utreda detta och återkomma med ett lagförslag i frågan, anser motionärerna.

I motion 2017/18:2638 av Sultan Kayhan (S) konstateras att hot och våld mot anställda i statliga myndigheter blir allt vanligare och att avsikten många gånger är att påverka myndigheternas beslut. Hot och våld får enligt motionären aldrig påverka myndighetsutövning eller försvaga rättssäkerheten. Staten har som arbetsgivare ett stort ansvar och bör vara ett föredöme för andra arbetsgivare. Regeringen bör därför dels se över vad man som arbetsgivare kan göra för att både förebygga och hindra hot och våld mot anställda i staten (yrkande 1), dels överväga att ge samtliga myndigheter i uppdrag att ta fram tydliga rutiner och stöd när statsanställda blir utsatta för hot och våld (yrkande 2).

I motion 2017/18:2952 av Betty Malmberg (M) anförs att staten ska vara ett föredöme när det gäller att anställa personer med funktionsvariationer. Därför bör regeringen se över hur staten bättre kan ta sitt ansvar som arbetsgivare och uppmana sina myndigheter och statliga verk att utarbeta mål och strategier för hur de, inom sina respektive verksamheter, ska anställa fler människor med nedsatt funktionsförmåga.

I motion 2017/18:3056 av Carl Schlyter m.fl. (MP) anförs att statsministerns lön bör bli lönetak för statens anställda och anställda i statligt ägda bolag (yrkande 1). Eftersom en viktig uppgift för riksdagen är att se till att en god hushållning av statens resurser iakttas bör en begränsningsregel för lönerna vara rimlig, anser motionärerna. Utöver detta anförs att en utredning bör tillsättas som ser över möjligheterna att förena ett lönekvotstak med den svenska modellen (yrkande 2).

I partimotion 2017/18:3362 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 21 anförs att regeringen i sin arbetsgivarpolicy bör verka för att statliga myndigheter slutar att anlita bemanningsföretag. Motionärerna menar att om staten går före och ser till att undvika problematiska bemanningslösningar vid den egna personalförsörjningen kan det förhoppningsvis få spridning till andra delar av arbetsmarknaden.

Tidigare behandling

Vid behandlingen av motionsyrkanden inom området statlig arbetsgivarpolitik har utskottet brukat understryka den långtgående delegeringen av de arbetsgivarpolitiska frågorna till Arbetsgivarverket och myndigheterna som senast slogs fast av riksdagen vid behandlingen av den förvaltningspolitiska propositionen 2010 (t.ex. bet. 2015/16:FiU25, bet. 2016/17:FiU25).

Motionsyrkanden om att ställa olika krav vid rekryteringen av högre chefer inom myndigheter har behandlats tidigare av utskottet, senast i betänkande 2014/15:FiU25. Utskottet avstyrkte yrkandet med hänvisning till att meriter vid anställningar vid förvaltningsmyndigheter under regeringen ska bygga på sakliga grunder såsom förtjänst och skicklighet (regeringsformen 12 kap. 5 §).

Motionsyrkanden om att staten ska vara ett föredöme när det gäller att anställa personer med funktionsvariationer har behandlats tidigare av utskottet, senast i betänkande 2016/17:FiU25 Statlig förvaltning och

statistikfrågor. Utskottet avstyrkte yrkandet med hänvisning till att regeringen i februari 2016 beslutat om att statliga myndigheter ska ställa praktikplatser till förfogande fram till slutet av 2018 för att arbetssökande med funktionsnedsättning ska få erfarenhet av arbete i staten.

I förra årets betänkande om statlig förvaltning och statistikfrågor, bet. 2016/17:FiU25, avstyrktes motionsyrkanden om lönetak för statens anställda med hänvisning till att ett delmål för de statliga arbetsgivarna är att den statliga sektorn totalt sett inte ska vara löneledande.

Ett motionsyrkande om att staten i sin arbetsgivarpolicy bör verka för att statliga myndigheter slutar att anlita bemanningsföretag avstyrktes i betänkande 2016/17:FiU25 Statlig förvaltning och statistikfrågor.

Kompletterande information

Sysstelsättning i den offentliga sektorn

I den offentliga sektorn ingår förutom staten också kommunerna, landstingen och övriga offentliga organisationer. Enligt Statskontorets rapport Den offentliga sektorn i korthet 2017 var drygt 1,3 miljoner personer sysstelsatta inom den offentliga sektorn 2015. Av dessa var 248 000 anställda i staten.

Enligt uppgifter om den kommunalt finansierade sysstelsättningen som regeringen redovisat i budgetpropositionen för 2018 uppgår antalet sysstelsatta i kommunsektorn och sysstelsatta i näringslivet som producerar välfärdstjänster som finansieras med skattemedel till drygt 1,3 miljoner personer 2016, varav 1,2 miljoner personer i kommunsektorn. Detta motsvarar drygt en fjärdedel av det totala antalet sysstelsatta i Sverige.

Personer med funktionsvariationer

Regeringen gav i februari 2016 flertalet myndigheter i uppdrag att ta emot nyanlända arbetssökande och personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik under perioden 1 april 2016–31 december 2018 (Fi2016/00386/ESA och A2016/00216/A). Myndigheterna ska gemensamt ta emot i genomsnitt minst 1 000 personer med funktionsnedsättning per år (A2017/00238/A). Statskontoret följer hur arbetet fortskrider. Statskontorets uppföljning visar att 135 myndigheter har tagit emot totalt 1 527 praktikanter under perioden 1 april 2016–28 februari 2017 har, varav 435 personer med funktionsnedsättning. Slutredovisning av uppdraget ska göras den 15 januari 2019.

Hot och våld mot statsanställda

I regleringsbrevet för 2018 har Statskontoret fått i uppdrag att genomföra en analys av hur myndigheterna arbetar med att förebygga och hantera hot, våld och andra riskfaktorer. Statskontoret ska redovisa uppdraget till regeringen senast den 1 oktober 2018. Enligt regeringens uppdrag ska utvecklingen av myndigheternas arbete redovisas i förhållande till Statskontorets rapport För

säkerhets skull – Om myndigheters arbete mot hot och våld riktat mot deras anställda (2012).

I november 2017 fattade riksdagen ett beslut som innebär att skyddet för offentliganställdas privata kontaktuppgifter och fotografiska bilder på intranät förstärks (prop. 2016/17:208, bet. 2017/18:KU3, rskr. 2017/18:37). De ändrade reglerna började gälla den 1 januari 2018.

Bemanningsföretag och myndighetsutövning

Enligt 12 kap. 4 § regeringsformen får en förvaltningsuppgift som innefattar myndighetsutövning endast överlämnas till kommuner, andra juridiska personer och enskilda individer med stöd av lag. Detta utesluter inte att det förekommer att myndigheter hyr in personal för arbete som utförs under myndighetens kontroll och ledning och som innefattar myndighetsutövning.

Någon statistik om i vilken omfattning företeelsen förekommer finns inte. Det kan dock konstateras att myndigheter under regeringen enligt 3 § förordningen (1998:76) om statlig inköpsamordning ska använda ramavtal som finns om myndigheten inte finner att en annan form av avtal sammantaget är bättre. Enligt uppgifter från Kammarkollegiet var omsättningen på ramavtalet ca 124 miljoner kronor 2016. Fördelningen per yrkesområde visar att 71 procent utgjorde tjänster inom yrkesområdet Kontorsadministration och 13 procent yrkesområdet Ekonomi och personal. Resterande 16 procent avsåg yrkesområdet It.

Enligt Årsredovisning för staten 2016 uppgick den totala lönekostnaden för de statliga myndigheterna 2015 och 2016 till drygt 120 miljarder kronor respektive år.

Enligt det gällande ramavtalet (dnr 96-93-2015, punkt 2.5) åligger det den avropsberättigade, dvs. den statliga myndigheten, att ansvara för arbetsledning av konsult, att ansvara för kontroll och uppföljning av konsultens arbete, att lämna nödvändiga instruktioner och information samt att tillhandahålla arbetsplats och nödvändig utrustning som behövs för konsultens arbetsuppgifter. Den statliga myndigheten ska behandla konsulten rättvist och jämlikt i relation till sina egna arbetstagare och i enlighet med lag och branschpraxis.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis understryka den långtgående delegeringen av de arbetsgivarpolitiska frågorna i staten som senast slogs fast av riksdagen 2010. Delegeringen innebär att myndighetscheferna enskilt och tillsammans utformar den statliga arbetsgivarpolitiken och att den samordnas av Arbetsgivarverket. Regeringens mål är en samordnad statlig arbetsgivarpolitik som säkerställer att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. Statens arbetsgivaransvar sträcker sig över de omkring 250 000 personer som är anställda i staten.

Utskottet ser allvarligt på förekomsten av hot och våld mot statsanställda och håller med motionären om att hot och våld inte ska få påverka myndighetsutövning eller försvaga rättssäkerheten. Förekomsten av hot och våld påverkar arbetsmiljön och kan försämra myndigheternas kompetensförsörjning och statens attraktivitet som arbetsgivare. Utskottet välkomnar därför att regeringen i november 2017 gav Statskontoret i uppdrag att genomföra en analys av hur myndigheterna arbetar med att förebygga hot och våld och andra riskfaktorer, och att Statskontoret ska redovisa resultatet i förhållande till den undersökning myndigheten gjorde 2012. Utskottet noterar också att skyddet för offentliganställdas privata kontaktuppgifter och fotografiska bilder på intranät har förstärkts från den 1 januari 2018.

Att de statsanställda avspeglar befolkningens sammansättning är viktigt för både legitimiteten och allmänhetens förtroende för statsförvaltningen. Därför ser utskottet positivt på det uppdrag som flertalet myndigheter har fram till slutet av 2018 att ta emot personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

När det gäller motionsyrkandet om att det enligt lag inte bör vara möjligt att utnämnas till högre chefsposter utan tidigare erfarenheter inom den aktuella myndigheten, hänvisar utskottet till sina tidigare uttalanden om att meriter vid offentliga anställningar ska bygga på sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet enligt regeringsformen.

Utskottet konstaterar slutligen att det delegerade ansvaret för den statliga arbetsgivarpolitiken också innebär att myndigheterna utifrån sina uppgifter har en betydande frihet vad gäller lönebildning. Ett av regeringens delmål är att den statliga sektorn totalt sett inte ska vara löneledande. Den delegerade arbetsgivarpolitiken i staten innebär också att det är myndigheten som inom ramen för gällande regelverk, kollektivavtal och finansiella ramar bestämmer om sin personalförsörjning. Utskottet noterar att omsättningen på det statliga ramavtalet för bemanningstjänster var ca 124 miljoner kronor 2016 och att den totala lönekostnaden för de statliga myndigheterna samma år var drygt 126 miljarder kronor.

Utskottet ser mot bakgrund av det anförda ingen anledning för riksdagen att ta några ytterligare initiativ med anledning av de förslag som förs fram i motionerna. Motionsyrkandena avstyrks.

Statens fastigheter och statlig mark för bostäder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om statens fastigheter och statlig mark för bostäder. Utskottet hänvisar till pågående förhandlingar om överlåtelse av statens fastigheter för bostadsändamål och till bestämmelser som gäller för de fastighetsförvaltande statliga myndigheterna när de vill avyttra utrikes fastigheter.

Jämför reservation 4 (L).

Motionerna

I partimotion 2017/18:3580 av Jan Björklund m.fl. (L) framhålls de statliga bolagens möjligheter att bidra till bostadsbyggandet. Motionärerna anför att staten har ett omfattande fastighetsbestånd genom sina bolag, och att det behövs en genomlysning av vilka fastigheter som inte längre behövs för att fylla dagens lokalbehov och som då kan konverteras till bostäder genom försäljning till privata aktörer eller kommunala bostadsbolag (yrkande 7). Staten har även ett betydande innehav av obebyggd mark i anslutning till våra städer och tätorter. Motionärerna vill att staten på ett betydligt mer aktivt sätt möjliggör att sådan mark kan utnyttjas för bebyggelse för att lätta på den akuta bostadsbristen (yrkande 8). Motionärerna hänvisar till ett delbetänkande från Utredningen om bostadsbyggande på statens fastigheter (SOU 2017:71) som visar att potentialen är stor. Motionärerna anför vidare att uppdraget till Akademiska Hus AB ska vara strikt avgränsat till att bygga och möjliggöra byggandet av studentlägenheter och forskarlägenheter, och ifrågasätter planer som Akademiska Hus AB har på att bygga 6 000 lägenheter för den ordinarie bostadsmarknaden (yrkande 6). I motion 2017/18:3052 av Lars Hjälmered (M) yrkande 2 anfördes att statlig mark bör upplåtas för byggnation av bostäder.

I motion 2017/18:2714 av Teresa Carvalho och Hans Ekström (båda S) anfördes att regeringen bör vara varsam med svenska fastigheter utomlands och inte falla för dagsaktuella frestelser att sälja utan i stället ta sin utgångspunkt i att bevara och behålla.

Tidigare behandling

Motionsyrkanden om att staten genom sina bolag och sin mark kan bidra till bostadsbyggandet har behandlats tidigare av utskottet. I förra årets betänkande om statlig förvaltningspolitik och statistikfrågor, 2016/17:FiU25, avstyrktes de med hänvisning till de åtgärder regeringen vidtagit i frågan, t.ex. att man gett en förhandlingsperson i uppdrag att verka för att få till stånd bostadsbyggande på statlig mark (dir. 2017:7). Utskottet delade regeringens syn på att staten i sin roll som markägare måste bidra aktivt till att bostadsbyggandet ökar.

Kompletterande information

Bostäder på statens mark

I september 2017 överlämnades delbetänkandet Bostäder på statens mark – en möjlighet? (SOU 2017:71) till regeringen. Utredningens uppdrag är att verka för att få till stånd ett bostadsbyggande på statens fastigheter (dir. 2017:7). Enligt direktiven ska utredningen utgå från Planprocessutredningens (SOU 2015:109) inventering av de av statens fastigheter som kan vara lämpliga för bostadsbyggande. För varje fastighet ska den särskilda utredaren bedöma om det finns ett långsiktigt intresse för staten av att behålla hela eller delar av fastigheten och om fastigheten kan ge ett väsentligt bostadstillskott. Där den särskilde utredaren bedömer att ett bostadsbyggande skulle kunna vara aktuellt ska relevanta aktörer sammanföras i syfte att realisera bostadsbyggandet.

Uppdraget består av två delar. Den första delen, som redovisas i delbetänkande SOU 2017:71, består av en inventering och bedömning av förutsättningarna för bostadsbyggande på de identifierade fastigheterna. Den särskilde utredaren har bedömt att totalt 65 fastigheter har förutsättningar för bostadsbyggande. I den andra delen av utredningen arbetar man nu vidare med de 65 fastigheterna och verkar för överlåtelser av dessa. I kommittédirektiv 2017:126 om samordning för ökat och hållbart bostadsbyggande framgår att den utredningen i sin tur från den 16 februari 2018 ska ta över de förhandlingar om överlåtelser av fastigheter som Utredningen om bostadsbyggande på statens fastigheter påbörjat men inte avslutat.

Akademiska Hus markinnehav

I utredningen Bostäder på statens mark – en möjlighet? (SOU 2017:71 s. 47 f.) konstateras att Akademiska Hus AB bygger, utvecklar och förvaltar miljöer för utbildning, forskning och innovation och att man sedan 2014 har ett uppdrag som innebär att bolaget även bygger och förvaltar student- och forskarbostäder. Bolaget har ett markinnehav som tillåter expansion av dess verksamhet. I delbetänkandet konstateras att det förutom framtida universitetsändamål, vilket inkluderar student- och forskarbostäder, finns möjlighet till bostadsutbyggnad för andra ändamål på vissa av fastigheterna. Utredningen konstaterar också att Akademiska Hus på eget initiativ har gjort en inventering av sitt markbestånd för att identifiera var det finns möjlighet till bostadsutbyggnad. Till grund för inventeringen har Akademiska Hus AB använt de långsiktiga campusplanerna, av vilka det långsiktiga behovet av mark för lärosätenas utveckling framgår. Sammanfattningsvis finns det möjlighet för bostadsutbyggnad i Göteborg, Uppsala, Linköping och Umeå. Enligt Akademiska Hus AB:s beräkningar kan cirka 6 900 bostäder byggas på bolagets fastigheter i dessa städer. Eftersom bolaget inte har som uppdrag att bygga bostäder åt allmänheten, är samarbete med eller försäljning till andra aktörer en förutsättning för bostadsbyggande på de identifierade områdena, konstateras det i delbetänkandet. Akademiska Hus AB vill enligt vad som

framgår i delbetänkandet inte släppa kontrollen över utveckling och byggande som kan påverka helheten inom campus.

Avyttring av utrikes fastigheter

Enligt 8 kap. 2 § budgetlagen (2011:203) får regeringen, när värdet av fast egendom inte överstiger 75 miljoner kronor, besluta att sälja egendomen om den inte alls eller endast i ringa utsträckning behövs i statens verksamhet och om det inte finns särskilda skäl för att egendomen fortfarande ska ägas av staten. Enligt 8 § förordningen (1996:1190) om överlåtelse av statens fasta egendom m.m. får en fastighetsförvaltande myndighet sälja fast egendom om den inte alls eller endast i ringa utsträckning behövs för statens verksamhet och om det inte finns särskilda skäl för att egendomen fortfarande ska ägas av staten. Av bestämmelsen framgår att hänsynen till kulturmiljövården kan utgöra särskilda skäl för att en egendom fortfarande ska ägas av staten.

Statens fastighetsverk (SFV) förvaltar svenska ambassader och residens i ett sextiotal länder i sex världsdelar. Utrikesdepartementet (UD) är myndighetens största hyresgäst utrikes. Myndighetens uppdrag är att förvalta fastigheter som behövs för statlig verksamhet eller som har ett särskilt kulturhistoriskt värde. Enligt förordningen om förvaltning av statliga fastigheter (1993:527) ska Statens fastighetsverk ha en aktuell plan för försäljning och avyttring. SFV:s avyttringsplan grundar sig på överväganden som gjordes i betänkandet Statens kulturfastigheter – urval och förvaltning för framtiden, (SOU 2013:55). Enligt betänkandet ska statens kulturhistoriska fastighetsbestånd spegla viktiga skeden i den historiska och kulturhistoriska utvecklingen i Sverige, med betoning på statens historia. SFV har fastställt kriterier för vilka fastigheter som bör avyttras, och det kan t.ex. bli aktuellt i fråga om ambassadanläggningar utomlands som UD inte har användning för.

Utskottets ställningstagande

Även om det är kommunerna som har bostadsförsörjningsansvaret måste också staten ta sitt ansvar för att bostäder byggs och används effektivt. Mot den bakgrunden välkomnar utskottet de initiativ regeringen tagit för att staten i sin roll som markägare kan bidra till att bostadsbyggandet ökar och noterar att även Akademiska Hus AB ser att det, förutom framtida universitetsändamål, även finns utrymme för bostadsutbyggnad för andra ändamål på vissa av bolagets fastigheter. Liksom den särskilda utredaren konstaterar i delbetänkande 2017:71 har Akademiska Hus AB dock inte i uppdrag att bygga bostäder åt allmänheten, varför samarbete med eller försäljning till andra aktörer är en förutsättning för bostadsbyggande på de områden bolaget identifierat. När det gäller avyttring av utrikes fastigheter konstaterar utskottet att SFV:s uppdrag är att förvalta fastigheter som behövs för statlig verksamhet. Om något sådant behov inte föreligger, och om det inte finns särskilda skäl för att egendomen fortfarande ska ägas av staten, får SFV sälja den fasta egendomen enligt förordningen (1996:1190) om överlåtelse av

statens fasta egendom. Mot den bakgrunden avstyrker utskottet samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Fortifikationsverket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om avveckling av Fortifikationsverket. Utskottet hänvisar till redan gällande bestämmelser och att några ytterligare åtgärder inte är nödvändiga. Jämför reservation 5 (SD).

Motionen

I kommittémotion 2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 48 anförs att Fortifikationsverket bör avvecklas och ansvaret för försvarets lokaler föras över på garnisonerna. Enligt motionärerna måste lagrummet vara tydligt när försvaret nu behöver återta sin infrastruktur eller i vissa fall behöver ny infrastruktur.

Kompletterande information

Fortifikationsverket äger och förvaltar Sveriges försvarsfastigheter. Enligt förordningen (2007:758) med instruktion för Fortifikationsverket ska fastigheterna förvaltas så att en god resurshushållning och en hög kostnadseffektivitet uppnås. Myndigheten ska bistå Försvarsmakten i lokalförsörjningsfrågor, och på uppdrag av Försvarsmakten ska Fortifikationsverket lämna underlag för inriktningen av och genomföra utvecklingsprojekt i fråga om skydds- och anläggningsteknik. När försvarets verksamhet ändras skiftar dess behov av fastigheter, vilket innebär att Fortifikationsverket arbetar med investeringar, ny- och ombyggnader och avyttring av fastigheter. Det var 1994 som fastighetsförvaltningen lyftes från Försvarsmakten till en egen myndighet. Avsikten var att Försvarsmakten skulle kunna fokusera på sin kärnverksamhet.

Utskottets ställningstagande

Fastighetsförvaltningen lyftes från Försvarsmakten 1994 med avsikten att myndigheten skulle kunna fokusera på sin kärnverksamhet. Utskottet finner ingen anledning att ompröva detta. Utskottet konstaterar vidare att Fortifikationsverket ska bistå Försvarsmakten i lokalförsörjningsfrågor och på uppdrag av Försvarsmakten lämna underlag för inriktningen på och genomföra utvecklingsprojekt i fråga om skydds- och anläggningsteknik. Det innebär att när försvarets verksamhet ändras skiftar behovet av fastigheter och därmed också Fortifikationsverkets uppgift. Enligt utskottet finns det således redan

förutsättningar för att försvaret har de anläggningar, den mark och de lokaler som behövs för verksamheten, och den förändring som motionärerna föreslår är inte nödvändig. Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Föreningslivets möjlighet att använda försvarsmark

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om föreningslivets möjlighet att använda försvarsmark. Utskottet vill inte föregripa regeringens beredning av utredningsförslag.

Motionen

I motion 2017/18:3402 av Sten Bergheden (M) anförs att Fortifikationsverket, som har ansvaret för försvarets mark, i ökande utsträckning har avslagit ansökningar från idrottsföreningar som vill låna mark, med hänvisning till kravet på marknadsmässig ersättning vid utlåning av mark. Därför vill motionären att direktiven till Fortifikationsverket ses över så att det blir möjligt för idrottsrörelsen och föreningslivet att använda försvarsmark för träning och tävling.

Tidigare behandling

Motsvarande motionsyrkande har behandlats tidigare av utskottet, senast i betänkande 2016/17:FiU25 Statlig förvaltning och statistikfrågor. Motionsyrkandet avstyrktes med hänvisning till att utskottet inte ville föregripa regeringens beredning av en utredning inom området.

Kompletterande information

I utredningen Palett för stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13) föreslås att regeringen ska göra en översyn av bestämmelsen om upplåtelse i förordningen (1993:527) om förvaltning av statliga fastigheter, m.m. i syfte att införa ett undantag i bestämmelsen som gör det möjligt att inte ta ut avgift för korttidsupplåtelser till allmännyttiga ideella organisationer. Utredningen gör också bedömningen att Fortifikationsverket bör se över och förtydliga sin information på webbplatsen bl.a. när det gäller civilsamhällets verksamhet. Utredningens förslag har remissbehandlats, och regeringen har aviserat att den kommer att överlämna en skrivelse till riksdagen den 20 mars 2018.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrker motionsyrkandet och vidhåller sin ståndpunkt från tidigare att inte föregripa regeringens beredning av de förslag som lämnats i utredningen för ett stärkt civilsamhälle.

Statens ägande i Akademiska Hus AB

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om statens ägande i Akademiska Hus AB. Utskottet konstaterar att bolaget genom sitt uppdrag bidrar till målet om att stärka Sverige som kunskapsnation.

Motionerna

I motion 2017/18:1899 av Finn Bengtsson och Lotta Finstorp (båda M) anförts att det statliga ägandet av Akademiska Hus AB kan ifrågasättas av ideologiska skäl. Nackdelen med statens monopolägande i Akademiska Hus AB är att de många universiteten och högskolorna inte själva kan bestämma hur de bäst bör utvecklas när de samtidigt inte tillåts ha kontroll över det fastighetsbestånd som är en förutsättning för verksamheten. Därför bör staten avveckla sitt ägande i Akademiska Hus AB och överföra dessa resurser och intäkter direkt till universitet och högskolor. För att kompensera staten för utgiften anser motionärerna att de statliga anslagen till universiteten och högskolorna ska minskas. Även i motion 2017/18:3247 av Erik Bengtzboe (M) yrkas det på att man ska göra det möjligt för universitet och högskolor att äga fastigheter och att regeringen ska se över möjligheterna att sälja Akademiska Hus AB.

Tidigare behandling

Liknande motionsyrkanden har behandlats av utskottet vid flera tillfällen tidigare, senast i betänkande 2016/17:FiU25. Motionsyrkandena har avstyrkts av utskottet med hänvisning till att bolaget genom sitt uppdrag bidrar till målet om att stärka Sverige som kunskapsnation.

Kompletterande information

Akademiska Hus AB bildades 1993 sedan riksdagen 1992 beslutat om en ny organisation för förvaltning av statens fastigheter och lokaler m.m. (prop. 1992/93:37, bet. 1992/93:FiU8, rskr. 1992/93:123). Genom beslutet godkände riksdagen bl.a. att huvuddelen av universitets- och högskolefastigheterna fördes över till en särskild fastighetskoncern, Akademiska Hus AB.

Hösten 2013 godkände riksdagen regeringens förslag till förändring av uppdraget för Akademiska Hus AB (prop. 2013/14:1 utg.omr. 24, bet. 2013/14:NU1, rskr. 2013/14:103). En del i det ändrade uppdraget är att

bolagets fokus och kärninnehav främst bör finnas inom universitets- och högskoleområdet, i s.k. campus. Universitetens och högskolornas långsiktiga behov av lokaler, förvaltning av specialiserade byggnader samt campusmiljöer bör säkerställas.

I regeringens skrivelse om 2017 års redogörelse för företag med statligt ägande (skr. 2016/17:140) framhålls att de akademiska miljöerna vid landets universitet och högskolor är en viktig faktor för att behålla hög konkurrenskraft på lärosätena och därmed stärka Sverige som kunskapsnation. Bolaget spelar således en viktig roll för målet att stärka Sverige som kunskapsnation.

Riksrevisionen genomför för närvarande en granskning av marknadsstyrningen av lärosätenas lokalförsörjning. Syftet är bl.a. att utreda om det finns förutsättningar för en fungerande marknadsstyrning av lärosätenas lokalförsörjning, och om lärosätena organiserar sitt lokalförsörjningsarbete för att kunna verka effektivt på hyresmarknaden. Resultatet av granskningen kommer att presenteras i en rapport med planerad publicering i maj 2018.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrker motionsyrkandena och konstaterar att Akademiska Hus AB spelar en viktig roll för målet om att stärka Sverige som kunskapsnation genom det uppdrag bolaget har att utveckla och förvalta fastigheter för universitet och högskolor.

Statens ägande i Vasallen AB

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om statens ägande i Vasallen AB. Utskottet ser ingen anledning till att föregripa den plan som redan finns om att på sikt avveckla bolaget.

Motionen

I motion 2017/18:1923 av Jesper Skalberg Karlsson (M) anförs att regeringen bör se över möjligheten att sälja eller avveckla Vasallen AB. Motionären menar att tiden är kommen för att avsluta statens engagemang i Vasallen AB. En sådan förbehållslös undersökning som föreslås bör enligt motionären ge svar på om det är önskvärt att de kvarvarande fastigheterna ska säljas på den öppna marknaden eller bör gå upp i Fortifikationsverket.

Kompletterande information

I samband med 1997 års ekonomiska vårproposition beslutades att ett aktiebolag skulle bildas för att utveckla de försvarsfastigheter som avvecklades genom 1996 års försvarsbeslut (prop. 1996/97:150, bet. 1996/97:FiU20, rskr. 1996/97:284). Skälet till detta var bl.a. att det var viktigt att en professionell organisation för fastighetsutveckling gavs finansiell uthållighet och affärsmässiga incitament för utveckling av fastigheterna. Det bolag som bildades – Vasallen AB – skulle i samarbete med kommuner och lokalt näringsliv utveckla och förädla fastigheterna för att slutligen sälja dessa på kommersiella villkor.

Enligt regeringens skrivelse 2017 års redogörelse för företag med statligt ägande (skr. 2016/17:140) har Vasallen AB sedan starten förvärvat totalt 24 fastighetsbestånd över hela Sverige. Av dessa är i dag 21 utvecklade och sålda. Efter att stora delar av fastighetsbeståndet avyttrades 2012 har utvecklingsarbetet koncentrerats på att skapa olika typer av bostäder på de orter där Vasallen finns kvar. På sikt är planen enligt regeringens skrivelse att avveckla bolaget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att efter det att stora delar av Vasallen AB:s fastighetsbestånd avyttrades 2012 finns det nu tre fastighetsbestånd kvar. Utskottet finner inte anledning att ta några initiativ och därmed föregripa den plan som redan finns att på sikt avveckla bolaget. Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Samkörning av lägenhetsregistret

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om samkörning av lägenhetsregistret. Utskottet hänvisar bl.a. till regeringens lagrådsremiss om att förbättra kvaliteten i folkbokföringen och till utredningsförslag om åtgärder mot handel med hyreskontrakt.

Jämför reservation 6 (SD).

Motionen

I kommittémotion 2017/18:3633 av Roger Hedlund och Mikael Eskilanderesson (båda SD) yrkande 5 anförs att samkörningar med lägenhetsregistret bör göras möjliga för att motverka bidragsfusk, svartkontrakt och organiserad brottslighet. Utökade möjligheter för Lantmäteriet att lämna ut uppgifter ur lägenhetsregistret skulle enligt motionärerna möjliggöra en effektivare kontroll för att upptäcka bidragsfusk och svartkontrakt.

Tidigare behandling

Motionsyrkanden om samkörning av lägenhetsregistret har behandlats tidigare av utskottet, senast förra året i betänkande 2016/17:FiU25 Statlig förvaltning och statistikfrågor. Utskottet avstyrkte då yrkandet och anförde att ändamålsbestämmelsen i lagen (2006:378) om lägenhetsregister är av central betydelse för den personliga integriteten, och att det inte är lämpligt att utvidga ändamålet till att omfatta kontroll för att motverka brotten handel med hyreskontrakt och bidragsfusk på det sätt som motionärerna föreslår. Utskottet noterade också att regeringen gett en utredare ett uppdrag att föreslå åtgärder som motverkar olaglig handel med hyresrätter (dir. 2017:9) som skulle redovisas den 2 november 2017.

Kompletterande information

Lagen om lägenhetsregister

Enligt 5 § lagen (2006:378) om lägenhetsregister får uppgifter i lägenhetsregistret behandlas för folkbokföring, framställning av statistik, forskning och planering. Detta är den s.k. ändamålsbestämmelsen. Genom att man anger ändamålet med lägenhetsregistret definieras den yttre ramen för vad uppgifter som finns i registret får användas till. Ändamålsbestämmelsen har avgörande betydelse för vilka uppgifter som får tas in i registret och hur uppgifterna får behandlas. Bestämmelsen är därför av central betydelse för vilka uppgifter om t.ex. fysiska personer som kan tas in och därmed för den personliga integriteten (prop. 2005/06:171 s. 34).

I 19 § finns bestämmelser om samkörning, och där framgår att Lantmäteriet och den som enligt lagen får ha direktåtkomst till lägenhetsregistret får samköra uppgifter i registret med uppgifter om namn och personnummer endast om regeringen har utfärdat föreskrifter om det. Enligt förarbetena till bestämmelsen (prop. 2005/06:171 s. 79) innehåller paragrafen en begränsning vid behandlingen av uppgifterna i registret, t.ex. vid urval och bearbetningar. I förarbetena anges att lägenhetsregistret är rikstäckande och av det skälet är särskilt känsligt.

Lagrådsremiss om förbättrad kvalitet i folkbokföringen och att återinföra folkbokföringsbrottet för att förhindra brottslighet

Den 15 februari 2018 överlämnade regeringen en lagrådsremiss med förslag om åtgärder som syftar till att förbättra kvaliteten i folkbokföringen. Regeringen föreslår att Skatteverket ska få möjlighet att avregistrera uppgifter om falska identiteter från folkbokföringen samt göra kontrollbesök för att kontrollera en persons bosättning om det är nödvändigt för beslut om folkbokföring. I lagrådsremissen föreslås även att folkbokföringsbrott införs på nytt. Straffansvar föreslås inträda när någon uppsåtligen lämnar en oriktig uppgift till grund för beslut om folkbokföring eller låter bli att fullgöra sin anmälningsskyldighet enligt lagen. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1

juli 2018. Enligt regeringens pressmeddelande kan oriktiga uppgifter i folkbokföringen inte bara användas för att möjliggöra felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen utan också för bedrägerier och annan ekonomisk brottslighet. Därför anser regeringen att det är viktigt att vidta åtgärder för att höja kvaliteten i folkbokföringen ytterligare.

Utredning om åtgärder mot handel med hyreskontrakt

I november 2017 överlämnades betänkandet Hyresmarknad utan svarthandel och otillåten andrahandsuthyrning (SOU 2017:86) till regeringen. I betänkandet lämnas förslag som ska motverka handel med hyreskontrakt och uttag av oskäligen andrahandshyror samt hindra otillåten andrahandsuthyrning. Utredningen har remissbehandlats, och remisstiden gick ut den 15 februari 2018.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin uppfattning att det ur integritetssynpunkt inte är lämpligt att utvidga ändamålet för registret till att omfatta kontroll för att motverka brotten handel med hyreskontrakt och bidragsfusk. Utskottet välkomnar att regeringen lagt fram en lagrådsremiss om förbättrad kvalitet i folkbokföringen och om att återinföra folkbokföringsbrottet för att förhindra brottslighet bl.a. i form av felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Utskottet noterar också att remissbehandlingen av de förslag som lämnats i betänkandet SOU 2017:86 om att motverka handel med hyreskontrakt avslutades i mitten av februari och för närvarande bereds i Regeringskansliet. Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Full momskompensation till samtliga museer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om full momskompensation till samtliga museer. Utskottet hänvisar till gällande bestämmelser och anser inte att riksdagen behöver ta några ytterligare initiativ i frågan.

Motionen

I motion 2017/18:2773 av Niclas Malmberg (MP) anförs att regeringen bör utreda förutsättningarna för en utvidgning av regelverket så att samtliga museer får full momskompensation. Motionären konstaterar att läns museer som inte är förvaltningar, dvs. stiftelser, aktiebolag eller föreningar, inte har rätt att dra av moms på det sätt som läns museer som är organiserade i förvaltningsform får.

Kompletterande information

Staten saknar avdragsrätt för ingående moms enligt 8 kap. 8 § mervärdesskattelagen (1994:200). Med staten avses enligt 1 kap. 16 § de statliga myndigheterna exklusive affärsverken. Av ESV:s rapport Modell för momskompensation (2009:17) framgår att fram till den 1 juli 1991 tilldelades de statliga myndigheterna anslag för att täcka utgifter inklusive ingående moms. Eftersom den ingående momsen utgjorde en extra utgift för myndigheterna, blev det oftast billigare för dem att producera varor och tjänster i egen regi. Systemet gav därmed upphov till konkurrensnedvridning vid myndigheternas val mellan att producera varor och tjänster i egen regi och att upphandla motsvarande varor och tjänster utanför staten. För att komma till rätta med denna konkurrensnedvridning infördes den 1 juli 1991 ett nytt mervärdesskattesystem i staten. Myndigheternas anslag räknades ned för att endast täcka utgifter exklusive moms. Samtidigt fick myndigheterna möjlighet att begära kompensation för kostnaden för ingående moms enligt förordningen (2002:831) om myndigheters rätt till kompensation för ingående mervärdesskatt. Enligt 1 § förordningen gäller den för myndigheter under regeringen som ingår i den statliga redovisningsorganisationen om inte ESV beslutat undantag, dvs. undantag från kompensationsrätt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att museer som är organiserade som stiftelser, aktiebolag och föreningar enligt förordningen om myndigheters rätt till kompensation för ingående mervärdesskatt inte är att betrakta som statliga myndigheter. Samtidigt förefaller det enligt utskottet inte orimligt att en utgångspunkt vid beräkningen av anslagen på statens budget har varit att beakta om verksamheten har rätt till momskompensation eller inte. Till exempel räknades anslagen ned för de statliga myndigheterna när mervärdesskattesystemet i staten ändrades 1991. Utskottet anser inte att riksdagen behöver ta några ytterligare initiativ i frågan och avstyrker därmed motionsyrkandet.

Reservationer

1. Digitalisering och it i den statliga förvaltningen, punkt 2 (S, MP)

av Fredrik Olovsson (S), Monica Green (S), Janine Alm Ericson (MP), Marie Granlund (S), Niklas Karlsson (S), Björn Wiechel (S) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 17,

2017/18:94 av Mattias Bäckström Johansson (SD),

2017/18:1788 av Kristina Yngwe (C) yrkande 3,

2017/18:2033 av Anette Åkesson och Niklas Wykman (båda M),

2017/18:2343 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,

2017/18:2867 av Rickard Nordin (C),

2017/18:3405 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 15 och 40 samt

2017/18:3894 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 24.

Ställningstagande

Den statliga förvaltningen behöver öka sin förmåga att ta till vara digitaliseringens möjligheter för att möta behoven hos privatpersoner och företag. Styrning och samordning inom den offentliga sektorn behöver stärkas för att de besparingar och nyttor som digitaliseringen medför ska kunna realiseras, samtidigt som säkerheten och skyddet för den personliga integriteten måste säkerställas. Den nya Digitaliseringsmyndigheten, en stärkt styrning och samordning av informationsförsörjning och främjande av användningen av öppna data på det sätt som regeringen redovisar i budgetpropositionen för 2018 är initiativ som regeringen tagit som vi menar markerar en tydlig förändring av inriktningen av politiken för den digitala förvaltningen. För att statliga myndigheter ska bli bättre på att genomföra verksamhetsutveckling och snabbare uppnå önskade resultat av politiska reformer eller förändrade uppgifter har regeringen tillsatt en expertgrupp för digitala investeringar (dir. 2017:62). Regeringen har gett 20 myndigheter i uppdrag att vända sig till expertgruppen inför nya större strategiska verksamhetsinvesteringar i immateriella anläggningstillgångar med väsentliga inslag av it och digitalisering för att få rekommendationer från expertgruppen.

Regeringen har också tagit initiativ för en nationell digital infrastruktur och åtgärder för att få ordning och reda på den offentliga sektorns gemensamma

informationsförsörjning; t.ex. kommer Digitaliseringsmyndigheten att ha som central uppgift att arbeta med frågor om förvaltningsgemensamma tjänster och standarder och format för såväl informationsutbyte och it-system som grunddata. En utredning om att kartlägga och analysera lagstiftning som i onödan försvårar digital utveckling och samverkan inom den offentliga förvaltningen ska redovisa sina resultat den 31 mars 2018, och Utredningen om effektiv styrning av nationella digitala tjänster i en samverkande förvaltning är ute på remiss. För att öka säkerheten i den statliga it-driften har regeringen gett Försäkringskassan i uppdrag att under tre år erbjuda samordnad och säker it-drift för vissa myndigheter. Man har också gett Post- och telestyrelsen i uppdrag att lämna förslag till en förvaltningsmodell för skyddade it-utrymmen för offentliga aktörer som bedriver säkerhetskänslig verksamhet. En nyligen beslutad ändring i säkerhetsknyddsförordningen (1996:633) som träder i kraft den 1 april 2018 innebär vidare att statliga myndigheter blir skyldiga att samråda med Säkerhetspolisen och Försvarsmakten inför utkontraktering av säkerhetskänslig verksamhet.

Med hänvisning till detta anser vi att de åtgärder som vidtagits när det gäller digitalisering och it i den statliga förvaltningen medför förbättrade förutsättningar för en effektiv, säker och innovativ verksamhetsutveckling som utgår från användarnas behov. Därför finns det i nuläget inte anledning för riksdagen att ta några ytterligare initiativ utan man bör i stället avvakta resultaten av den tydliga förändringen av inriktningen av politiken för den digitala förvaltningen. Samtliga här aktuella motionsyrkanden bör därför avslås av riksdagen.

2. Digitalisering och it i den statliga förvaltningen, punkt 2 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD) och Dennis Dioukarev (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:94 av Mattias Bäckström Johansson (SD),
bifaller delvis motion
2017/18:3894 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 24 och
avslår motionerna
2016/17:3128 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 17,
2017/18:1788 av Kristina Yngwe (C) yrkande 3,
2017/18:2033 av Anette Åkesson och Niklas Wykman (båda M),
2017/18:2343 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,

2017/18:2867 av Rickard Nordin (C) och
2017/18:3405 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkandena 15 och 40.

Ställningstagande

Användandet av öppen källkod och öppna standarder inom den offentliga förvaltningen börjar nu ta alltmer fart – en utveckling som medger kostnadsbesparingar, bättre möjligheter till tjänsteutveckling och en bättre tillförlitlighet av programvaran och som ökar användarnas inflytande. Utvecklingen går åt rätt håll, men samtidigt finns det bekvämlighetsskäl som hindrar en övergång till öppen källkod eftersom man sitter fast i ett beroende till enskilda leverantörer och licenskontrakt där en övergång är förenad med mycket arbete. Därför måste regeringen bestämma i vilken riktning man vill gå i dessa frågor och göra ett principiellt ställningstagande som är vägledande om användandet av öppen källkod. Vad som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

3. Statliga myndigheters lokalkostnader, punkt 3 (C)

av Emil Källström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3788 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 23 och

bifaller delvis motion

2017/18:3501 av Per Åsling (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Utgifterna för de statliga myndigheterna har under senare år skenat iväg, vilket till stor del beror på ökade lokalkostnader. Samtidigt väljer flera myndigheter dyrare lokalalternativ. Förutom att det är rimligt att myndigheternas lokalisering speglar befolkningsfördelningen är omsorg om skattebetalarnas pengar grunden för en ansvarsfull ekonomisk politik. Därför bör regeringen genomföra en översyn av myndigheternas lokalkostnader. I översynen bör regeringen pröva möjligheten att införa en lägre uppräkningsgrad av de statliga myndigheternas anslag till följd av lokalkostnader och se över om de s.k. rikthyrororna kan sänkas. Det skulle ge de statliga myndigheterna incitament att flytta till områden med lägre hyror. Vad som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

4. Statens fastigheter och statlig mark för bostäder, punkt 5 (L)

av Mats Persson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3580 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 6–8 och
avslår motionerna
2017/18:2714 av Teresa Carvalho och Hans Ekström (båda S) och
2017/18:3052 av Lars Hjälmered (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Efter en bottennotering i samband med finanskrisen 2009 har nybyggnationen i Sverige ökat i princip kontinuerligt – ändå består krisen på den svenska bostadsmarknaden. Boverket räknar med att det sammanlagt behövs 600 000 nya bostäder fram till 2025, varav drygt 320 000 redan till 2020. Det betyder en årstakt på drygt 80 000 nya bostäder, vilket är nivåer som inte ens uppnås i dag när vi är på toppen av en högkonjunktur. Det finns flera anledningar till att det byggs för lite. Det handlar om det totala utbudet av mark och vilken takt i vilken detaljplanelagd mark bebyggs. Samtidigt har staten ett betydande innehav av obebyggd mark i anslutning till städer och tätorter och ett omfattande fastighetsbestånd genom sina bolag som skulle kunna bidra till ett ökat bostadsbyggande. Det delbetänkande från Utredningen om bostadsbyggande på statens fastigheter som nyligen presenterats (SOU 2017:71) visar att potentialen är stor. Regeringen bör göra en genomlysning av vilka statliga fastigheter som kan konverteras till bostäder genom försäljning till privata aktörer eller kommunala bostadsbolag. De planer Akademiska Hus AB har på att bygga ytterligare 6 000 lägenheter för den ordinarie bostadsmarknaden är inte någon bra idé och inte heller i enlighet med bolagets uppdrag. Bostadsbristen för studenter är svår, och därför ska Akademiska Hus AB koncentrera sig på sin uppgift, nämligen att bygga och möjliggöra byggandet av studentlägenheter, inklusive lägenheter för forskarstuderande, och forskarlägenheter. Vad som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

5. Fortifikationsverket, punkt 6 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD) och Dennis Dioukarev (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 48.

Ställningstagande

Fortifikationsverket bör avvecklas och ansvaret för försvarets lokaler föras över på garnisonerna. När försvaret behöver återta sin ursprungliga infrastruktur eller i vissa fall skapa ny sådan måste lagrummet vara tydligt. Försvarets intressen går före enskildas intressen. Vad som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

6. Samkörning av lägenhetsregistret, punkt 10 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD) och Dennis Dioukarev (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3633 av Roger Hedlund och Mikael Eskilander (båda SD)
yrkande 5.

Ställningstagande

För att motverka bidragsfusk, svartkontrakt och organiserad brottslighet bör möjligheten till samkörning av lägenhetsregistret utökas. Lantmäteriet bör få utökade möjligheter att lämna ut uppgifter ur lägenhetsregistret för att åstadkomma en effektivare kontroll för att upptäcka bidragsfusk och svartkontrakt. Därför bör regeringen utreda möjligheten till samkörning och hur det kan genomföras. Vad som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

Särskilda yttranden

1. Digitalisering och it i den statliga förvaltningen, punkt 2 (M)

Elisabeth Svantesson (M), Maria Plass (M), Jörgen Andersson (M) och Niklas Wykman (M) anför:

I betänkandet under punkt 2 Digitalisering och it i den statliga förvaltningen föreslår utskottet att riksdagen, med bifall till kommittémotion 2017/18:3894 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 24, beslutar om ett tillkännagivande till regeringen om att ge samtliga statliga myndigheter i uppdrag att arbeta strategiskt för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data och se till så att de statliga myndigheterna tillgängliggör offentliga handlingar i maskinavläsbart skick. Med hänsyn till att vi ingår i majoritetsunderlaget under punkt 2 väljer vi att inte reservera oss till förmån för våra kommittémotioner 2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 17 och 2017/18:3405 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 15 och 40 som också behandlas under punkt 2.

2. Digitalisering och it i den statliga förvaltningen, punkt 2 (SD)

Oscar Sjöstedt (SD) och Dennis Dioukarev (SD) anför:

Om vårt förslag till ställningstagande i fråga om digitalisering och it i den statliga förvaltningen (res. 2) avslås i den förberedande voteringen i kammaren avser vi att i huvudvoteringen stödja det alternativ som har förordats av Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna, dvs. det förslag till tillkännagivande som i betänkandet läggs fram som utskottets förslag till riksdagsbeslut under punkt 2.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motion från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:3128 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla myndigheter ska erbjuda sin samhällsservice digitalt senast 2020, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2017/18

2017/18:94 av Mattias Bäckström Johansson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en övergång till öppen källkod och öppna standarder inom den offentliga sektorn och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:164 av Jeff Ahl och Dennis Dioukarev (båda SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en lag om kompetens och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:442 av Robert Hannah (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förvaltningsmyndigheters placering enligt förvaltningsinstruktioner innebär en begränsning av var ledande tjänster i en myndighet kan placeras och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:443 av Robert Hannah (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över instruktioner för svenska myndigheter så att det tydliggörs att säte innebär att en myndighet ska ha sin myndighetschef och ledning på orten som är utpekad som säte och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1788 av Kristina Yngwe (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att etablera en nationell it-haverikommission för att bättre utvärdera och dra lärdom av offentliga satsningar inom it och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1899 av Finn Bengtsson och Lotta Finstorp (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mindre statligt ägande för friare universitet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1923 av Jesper Skalberg Karlsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att sälja eller avveckla Vasallen AB och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD):

48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Fortifikationsverket bör avvecklas och ansvaret för försvarets lokaler föras över på garnisonerna (avsnitt 13.1) och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2033 av Anette Åkesson och Niklas Wykman (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för och konsekvenserna av att Sverige inför en nationell plattform, inspirerad av estniska X-Road, för snabbare och säkrare utveckling av e-tjänster till gagn för invånare, företag och offentlig sektor och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2343 av Stig Henriksson m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram riktlinjer för hur outsourcing av it-verksamhet så långt det är möjligt ska kunna undvikas i den statliga förvaltningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag om statlig molntjänst i enlighet med Statens servicecenters rapport En gemensam statlig molntjänst för myndigheternas it-drift, (2017, R:001) och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2364 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av möjligheten att effektivisera den statliga byråkratin och minska antalet statliga myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2638 av Sultan Kayhan (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över vad staten som arbetsgivare kan göra för att både förebygga och hindra

att hot och våld mot anställda i staten förekommer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge samtliga statliga myndigheter i uppdrag att ta fram tydliga rutiner och stöd när anställda i staten blir utsatta för hot och våld, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:2714 av Teresa Carvalho och Hans Ekström (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om svenska fastigheter utomlands och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2741 av Jenny Petersson och Michael Svensson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska antalet myndigheter i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2773 av Niclas Malmberg (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna att ge samtliga museer full momskompensation och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2867 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att etablera en haverikommission för offentliga it-projekt och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2928 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tidsbegränsat förordnande för myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2952 av Betty Malmberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten ska vara ett föredöme då det gäller att anställa personer med funktionsvariationer och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3004 av Sofia Fölster (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över och minska antalet myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3052 av Lars Hjälmered (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statlig mark upplåts för byggnation av bostäder och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3056 av Carl Schlyter m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statsministerns lön blir lönetak för statens anställda och anställda i statligt ägda bolag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa lönekvotstak och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3227 av Michael Svensson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över antalet myndigheter och deras verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3247 av Erik Bengtzboe (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för universitet och högskolor att äga fastigheter samt att se över möjligheterna att sälja bolaget Akademiska Hus i delar och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3362 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att staten, i sin arbetsgivarpolicy, uttryckligen ser till att statliga myndigheters anlitage av bemanningsföretag avvecklas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3402 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över direktiven till Fortifikationsverket så att samarbetet och dialogen ökar och gör det möjligt för idrottsrörelsen och föreningslivet att använda försvarsmark för träning och tävling och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3405 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla myndigheter ska erbjuda sin samhällsservice digitalt senast 2020, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla offentliga tjänster som går att digitalisera ska digitaliseras och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3501 av Per Åsling (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av myndigheternas lokalkostnader och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3580 av Jan Björklund m.fl. (L):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppdraget till Akademiska Hus roll vad gäller byggande av studentbostäder m.m. och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utnyttjande av statligt fastighetsbestånd för bostäder och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om upplåtande av statligt ägd mark för bostadsbyggande och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3633 av Roger Hedlund och Mikael Eskilandersson (båda SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra samkörning av lägenhetsregistret och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3788 av Helena Lindahl m.fl. (C):

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av myndigheternas lokalkostnader och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3894 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M, C, L, KD):

24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samtliga myndigheter bör få i uppdrag att strategiskt arbeta för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data samt att myndigheterna bör tillgängliggöra offentliga handlingar i maskinavläsbart skick, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.